

Briuselis, 2017 11 29
COM(2017) 707 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

**Proporcinga intelektinės nuosavybės gynimo sistema šiuolaikinėms visuomenės
problemoms spręsti**

{SWD(2017) 430 final}

I. ĮVADAS

Veiksmingos, tinkamai parengtos ir proporcingos intelektinės nuosavybės (IN) sistemos yra pagrindinis veiksnys siekiant skatinti investicijas į inovacijas ir ekonomikos augimą. Intelektinės nuosavybės teisės (INT) yra viena pagrindinių priemonių, dėl kurių įmonės, kūrėjai ir išradėjai gauna pelno iš savo investicijų į žinias ir kūrybą. Atlikus tyrimus apskaičiuota, kad sektoriai, kuriuose reikšminga dalis tenka INT, sukuria apie 42 proc. ES BVP (kurio vertė kasmet – apie 5,7 trln. EUR), 38 proc. visų darbo vietų¹ ir iki 90 proc. ES eksporto².

Skaitmeninė revoliucija atveria daugybę naujų galimybių. Dėl interneto inovatyvios prekės, technologijos ir kūrybinis turinys tapo prieinami kur kas platesniam vartotojų ratui, o inovatoriai ir kūrėjai gali patekti į naujas rinkas ir pasiekti naują auditoriją. Tačiau dėl skaitmeninės revoliucijos ES IN sistemos taip pat kyla didesnė rizika. Interneto aplinka leidžia gerokai plačiau ir greičiau išplatinti IN pažeidžiančias prekes ir turinį, o vartotojams dažnai sunkiau atskirti IN pažeidžiančias prekes ir turinį nuo tikrų ir teisėtų. Be to, INT pažeidėjai gali naudotis suklastotomis tapatybėmis ir dažnai yra įsikūrę ne ES šalyse, kuriose taikomos įgyvendinimo užtikrinimo sistemos turi trūkumų.

Dėl šių priežasčių **IN pažeidimų skaičius visame pasaulyje išaugo**³. Šiandien suklastotos ir piratinės prekės sudaro 2,5 proc. pasaulinės prekybos. ES pramonė smarkiai nukenčia. Neseniai atlikto tyrimo duomenimis⁴, 5 proc. viso importo į ES yra suklastotos ir piratinės prekės, o tokios neteisėtos prekybos vertė – apie 85 mlrd. EUR.

INT pažeidimai kelia konkrečią grėsmę sektoriams, kuriuose ES įmonės pirmauja pasaulyje, pavyzdžiui, drabužių, prabangos prekių ir vaistų, ir dėl tokių pažeidimų šie sektoriai praranda labai daug pajamų ir darbo vietų. Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO) neseniai išnagrinėjo intelektinės nuosavybės pažeidimų devyniuose sektoriuose⁵ apimtį, mastą ir poveikį ir bendrus nuostolius ES įvertino 48 mlrd. EUR⁶. Europos kūrybos ir kultūros pramonės sektoriams (muzikos, filmų, programinės įrangos, knygų) taip pat daromas neigiamas poveikis⁷. Įmonių dėl klastojimo ir piratavimo patiriama žala daro neigiamą

¹ Atsižvelgiant tiek į tiesiogines, tiek į netiesiogines darbo vietas.

² EUIPO, „Intelektinės nuosavybės teisės joms imliose pramonės šakose ir ES ekonominės veiklos rezultatai“ (*Intellectual property rights in intensive industries and economic performance in the EU*), 2016 m.

³ Tačiau yra ir tam tikrų teigiamų pokyčių. Pavyzdžiui, autorių teisių srityje dėl naujų verslo modelių kai kuriose rinkose autorių teisių pažeidimų skaičius sumažėjo (paskelbta adresu <https://copia.is/library/the-carrot-or-the-stick/>). Sėkmingas teisėtos pasiūlos plėtojimas, žinoma, taip pat priklauso nuo veiksmingų vykdymo užtikrinimo priemonių. Komisija nuosekliai laikosi nuomonės, kad kova su piratavimu internete turėtų būti derinama su papildomais veiksmais, be kita ko, teisėtos pasiūlos ir švietimo iniciatyvų plėtojimu (žr., pavyzdžiui, Komisijos komunikatus „Kūrinių platinimas prijungties režimu bendrojoje rinkoje“ (COM(2007) 0836 galutinis) ir „Šiuolaikiškos ir labiau visai Europai pritaikytos autorių teisių sistemos kūrimas“ (COM(2015) 626 final).

⁴ EBPO/EUIPO, „Prekyba suklastotomis ir piratinėmis prekėmis – ekonominio poveikio vertinimas“ (*Trade in Counterfeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact*), 2016 m.

⁵ Kosmetikos ir asmens priežiūros; drabužių, priedų ir avalynės; sporto prekių; žaislų ir žaidimų; rankinių ir bagažo; juvelyrinių dirbinių ir laikrodžių; muzikos įrašų; alkoholinių gėrimų ir vyno; vaistų.

⁶ Paskelbta adresu <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/quantification-of-ipr-infringement>.

⁷ Žr., pvz., BASCAP/INTA, „Prekių klastojimo ir piratavimo poveikis ekonomikai“ (*The economic impact of counterfeiting and piracy*), 2017 m., paskelbta adresu http://www.inta.org/Communications/Documents/2017_Frontier_Report.pdf, kur apytikriai apskaičiuota, kad pasaulinė skaitmeninio piratavimo filmų, muzikos įrašų ir programinės įrangos srityse vertė 2015 m. siekė iki 213 mlrd. USD. Taip pat žr. EUIPO, „Ekonominės INT pažeidimų muzikos įrašų pramonėje sąnaudos“ (*The Economic cost of IPR Infringement in the recorded Music industry*), 2016 m. gegužės mėn., paskelbta adresu https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/resources/research-and-

poveikį darbo vietoms ES, todėl prarandama mokesčių pajamų ir socialinio draudimo įmokų⁸.

Tuo tarpu iš klastojimo ir piratavimo gautas pelnas dažnai tenka nusikalstamos organizacijoms. Šios organizacijos paprastai veikia ES viduje ir už jos ribų, naudoja tiek teisėtus, tiek neteisėtus gamybos įrenginius, išsiskverbia į tiekimo grandines, išnaudoja darbuotojus, nemoka mokesčių, plauna pinigus ir kelia pavojų vartotojams⁹.

2014 m. INT gynimo veiksmų planas¹⁰ žymėjo Komisijos IN gynimo politikos perėjimą prie lėšų sekimo metodo, kuriuo siekiama užkirsti kelią komercinio masto IN pažeidėjų pajamų srautams, dėl kurių jų veikla tampa pelninga. Geresnis INT gynimas padeda siekti Komisijos prioritetų kurti darbo vietas, skatinti augimą ir didinti konkurencingumą. Jis taip pat atlieka svarbų vaidmenį baigiant kurti ir stiprinant bendrąją rinką ir mažinant valstybių narių susiskaidymą. Todėl Komisija bendrosios skaitmeninės rinkos¹¹ ir bendrosios rinkos¹² strategijose paskelbė, kad Europai reikia dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad INT gynimas taip pat taptų realybe skaitmeninėje aplinkoje, remiant lėšų sekimo metodą ir ypatingą dėmesį skiriant mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI).

Po neseniai pateiktų iniciatyvų, kuriomis siekiama pagerinti autorių teisių sistemą¹³, Komisija pristato **išsamų priemonių rinkinį, kuriuo siekiama dar labiau pagerinti INT taikymą ir gynimą ES valstybėse narėse, prie mūsų sienų ir tarptautiniu mastu**¹⁴. Šiame rinkinyje numatytos priemonės yra išdėstytos šiame komunikate, taip pat šiuose dokumentuose:

[studies/ip_infringement/study7/Music_industry_en.pdf](https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/546223/OCI-tracker-6th-wave-March-May-2016.pdf). Atlikant šį tyrimą nustatyta, kad 2014 m. ES muzikos įrašų pramonė prarado maždaug 170 mln. EUR pardavimo pajamų dėl muzikos įrašų iš neteisėtų šaltinių. Taip pat žr. Jungtinės Karalystės intelektinės nuosavybės tarnybos stebėjimo tyrimus, kuriais stebėtas autorių teisių pažeidimų internete mastas. Naujausios redakcijos (2016 m. gegužės mėn.) tyrimo duomenimis, 2016 m. kovo–gegužės mėn. 15 proc. 12 m. amžiaus ir vyresnių Jungtinės Karalystės (JK) interneto naudotojų suvartojo bent vieną internetinio turinio vienetą neteisėtai, o 5 proc. 12 m. amžiaus ir vyresnių JK naudotojų išimtinai vartojo neteisėtą turinį (paskelbta adresu

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/546223/OCI-tracker-6th-wave-March-May-2016.pdf).

⁸ Neseniai atliktos EUIPO analizės (žr. 6 išnašą) duomenimis, devyniuose sektoriuose tiesiogiai ir netiesiogiai prarastų darbo vietų skaičius viršija 786 000. Vyriausybės negautos pajamos tuose pačiuose devyniuose sektoriuose sudaro 14,4 mlrd. EUR.

⁹ UNODC, „Neteisėta prekyba suklastotomis prekėmis ir tarpvalstybinis organizuotas nusikalstamumas“ (*The Illicit Trafficking of Counterfeit Goods and Transnational Organized Crime*), 2014 m., paskelbta adresu

https://www.unodc.org/documents/counterfeit/FocusSheet/Counterfeit_focussheet_EN_HIRES.pdf

Europol-EUIPO, „Su klastojimu susijusios padėties ES ataskaita“ (*Situation report on counterfeiting in the EU*), 2015 m., paskelbta adresu

<https://euiipo.europa.eu/ohimportal/documents/11370/80606/2015+Situation+Report+on+Counterfeiting+in+the>

[+EU](https://euiipo.europa.eu/ohimportal/documents/11370/80606/2015+Situation+Report+on+Counterfeiting+in+the+EU) ir UNICRI, „Neteisėti pesticidai, organizuotas nusikalstamumas ir tiekimo grandinės vientisumas“ (*Illicit pesticides, Organized crime and supply chain integrity*), 2016 m., paskelbta adresu

http://www.unicri.it/in_focus/files/The_problem_of_illicit_pesticides_low_res1.pdf.

¹⁰ „ES veiksmų planas siekiant iš naujo sutarti dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo“, COM(2014) 392, 2014 m. liepos 1 d. Remdamasis šiuo veiksmų planu, Europos Parlamentas paragino Komisiją parengti išsamų dabartinės teisinės sistemos vertinimą, žr. 2015 m. birželio 9 d. rezoliuciją.

¹¹ Komisijos komunikatas „Europos bendrosios skaitmeninės rinkos strategija“, COM(2015) 0192, 2015 m. gegužės 6 d.

¹² Komisijos komunikatas „Bendrosios rinkos tobulinimas: daugiau galimybių piliečiams ir įmonėms“, COM(2015) 0550, 2015 m. spalio 28 d.

¹³ Žr. visų pirma „Sąžiningos, veiksmingos ir konkurencingos autorių teisėmis grindžiamos Europos ekonomikos skatinimas bendrojoje skaitmeninėje rinkoje“, COM(2016) 592, 2016 m. rugsėjo 14 d., ir 2017 m. rugsėjo 14 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl autorių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje.

¹⁴ Priede apžvelgiami pagrindiniai veiksmai.

- Komunikate, kuriame pateikiamos gairės, kaip taikyti Direktyvą dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (INTGD)¹⁵, prie kurio pridėtas tarnybų darbinis dokumentas, kuriame pateiktas INTGD įvertinimas;
- Komunikate dėl esminių standartų patentų;
- Tarnybų darbiniame dokumente dėl Susitarimo memorandumo dėl suklastotų prekių pardavimo internetu įvertinimo.

Šiame komunikate išdėstyta visų šių IN gynimo veiksmų sistema ir jį sudaro keturios pagrindinės dalys, kuriose išdėstyta:

- 1) priemonės, padėsiančios IN suinteresuotiesiems subjektams pasinaudoti vienoda, teisinga ir veiksminga **teisminio vykdymo** sistema ES. Kartu su INTGD gairėmis tai apima veiksmus ir rekomendacijas, siekiant dar labiau sustiprinti teisinius pajėgumus ir nuspėjamumą ES;
- 2) veiksmai, kuriais remiamos **pramonės iniciatyvos, kuriomis siekiama kovoti su IN pažeidimais**, kaip antai savanoriški susitarimai su tarpininkais ir veiksmai, kuriais siekiama geriau apsaugoti tiekimo grandines nuo padirbinėjimo;
- 3) iniciatyvos, **kurių tikslas – stiprinti muitinės ir kitų valdžios institucijų gebėjimus ginti IN teises**;
- 4) priemonės, **kuriomis siekiama stiprinti pastangas kovoti su IN pažeidimais visame pasaulyje**, skatinant gerą patirtį ir stiprinant bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis.

Akivaizdu, kad reikia imtis ryžtingesnių veiksmų kovojant su IN pažeidimais, tačiau tuo pačiu metu ES turėtų vykdyti politiką, kuria būtų užtikrinama, kad **INT gynimas būtų suderintas su** poreikiu užtikrinti **sklandų naujų ir inovatyvių technologijų diegimą**. Tai ypač svarbu, kai tokios technologijos yra įtrauktos į standartus. Šiandieniniame sparčiai kintančiame ir tarpusavyje susijusiame pasaulyje siekiant daiktų interneto sąveikumo ir veiksmingo diegimo, būtini plataus masto standartai, grindžiami IN teisėmis apsaugotomis technologijomis – vadinamieji esminiai standartų patentai (angl. *standard-essential patents*). Todėl siekiant garantuoti sąžiningą prieigą prie standartizuotų technologijų, kartu užtikrinant, kad patentų savininkams būtų atlyginta už jų investicijas į mokslinius tyrimus bei technologinę plėtrą ir standartizavimo veiklą, ir kad tokiu būdu jie būtų skatinami parengti geriausių technologijų standartus, labai svarbi proporcinga, veiksminga ir tvari esminių standartų patentų sistema.

Dėl šios priežasties **esminių standartų patentų sistema išdėstoma atskirame komunikate**. Jame pateikiamos gairės ir rekomendacijos, kaip užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę deklaravimo sistemą, paaiškinami kai kurie pagrindiniai principai, susiję su sąžiningų, pagrįstų ir nediskriminacinių (angl. FRAND) sąlygų nustatymu, ir teikiamos gairės, kaip užtikrinti veiksmingą teisių užtikrinimą, kartu sudarant mažesnę tikimybę piktnaudžiauti ginčų procedūromis. Daugiau aiškumo šiais klausimais padės užtikrinti, kad ES galėtų būti pasaulinė technologinių inovacijų lyderė, ir kartu bus sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingai diegti naujas technologijas ES, kaip antai daiktų internetą ar 5G, kurie sudaro bendrosios skaitmeninės rinkos pamatą.

¹⁵ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004 4 30, p. 45).

II. VEIKSMINGESNIO IR NUSPĖJAMO TEISMINIO VYKDYMO UŽTIKRINIMAS EUROPOS SĄJUNGOJE

Laikydamosi Geresnio reglamentavimo gairių¹⁶, Komisija užbaigė išsamų INTGD veikimo vertinimą. Rezultatai rodo, kad taikant direktyvą buvo sukurta bendra teisinė sistema, kuomet tas pats priemonių rinkinys taikomas civilinių bylų teismuose visoje ES, ir tokiu būdu paprastai užtikrinamas aukštas apsaugos vidaus rinkoje lygis. Be to, direktyva lėmė Europos masto įmonių vykdymo užtikrinimo strategijas ir paskatino teisėjus bei teisininkus keistis bylų nagrinėjimo patirtimi. Be to, iš vertinimo matyti, kad INTGD yra ekonomiškai efektyvi, suderinta su kitomis ES panašaus tikslo intervencinėmis priemonėmis ir kuria pridėtinę vertę ES lygmeniu. Todėl šiame vertinime padaryta išvada, kad INTGD vis dar atitinka savo paskirtį.

Tačiau atlikus vertinimą taip pat nustatyta, kad yra **skirtumų, kaip tam tikros INTGD nuostatos** (pvz., dėl draudimų, žalos ir teismo išlaidų) **įgyvendinamos ir taikomos praktikoje**. Šie skirtumai dažnai atsiranda dėl neaiškumų ir skirtingų nuomonių, kaip nuostatos turėtų būti suprantamos, visų pirma dėl sunkumų, susijusių su nauja skaitmenine aplinka. Skirtumų taip pat gali atsirasti dėl minimalus INTGD suderinimo pobūdžio. Turbūt svarbiausia priežastis ta, kad skirtumai atsiranda dėl INTGD taikymo labai skirtingose nacionalinėse teisių gynimo civilinėse bylose sistemose ir laikantis skirtingų teisminių tradicijų. Todėl, atsižvelgiant į tai, kur inicijuojamas teismo procesas, rezultatai gali labai skirtis tiek esmės prasme, tiek atsižvelgiant į veiksmingumą arba efektyvumą. Tai gali trukdyti nuspėjamumui ir apsunkinti vykdymo užtikrinimą, visų pirma tarpvalstybiniais atvejais.

Viešų konsultacijų dėl INTGD vertinimo rezultatai¹⁷ patvirtina šias išvadas. Nors dauguma suinteresuotųjų subjektų laikėsi nuomonės, kad dabartinės taisyklės iš tiesų padėjo apsaugoti intelektinę nuosavybę ir užkirsti kelią IN pažeidimams, daugelis prašė daugiau aiškumo dėl praktinio INTGD taikymo. Visų pirma, teisių turėtojai ir tarpininkai manė, kad INTGD priemonės, procedūros ir teisių gynimo priemonės nėra vienodai taikomos visose valstybėse narėse, taigi ES užtikrinama skirtingo lygio apsauga. Pagarba IN pati savaime yra pagrindinė teisė¹⁸, tačiau piliečiai savo ruožtu pareiškė susirūpinimą dėl pagarbos jų pagrindinėms teisėms vykdant INT gynimo procedūras.

INTGD taikymo gairės

Siekdama užtikrinti nuoseklesnę ir veiksmingą INTGD taikymą, Komisija atskirame komunikate pateikia **INTGD numatytų priemonių, procedūrų ir teisių gynimo priemonių aiškinimo ir taikymo gaires**¹⁹. Remiantis Teisingumo Teismo praktika ir turima geriausia patirtimi, gairėse išdėstyta Komisijos nuomonė dėl šių INTGD nuostatų, dėl kurių iškilo aiškinimo problemų. Atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, įskaitant viešas konsultacijas, gairėse aptariami pagrindiniai INTGD aspektai, visų pirma:

- šios direktyvos taikymo sritis;

¹⁶ Geresnio reglamentavimo gairėse išdėstomi principai, kuriais Europos Komisija remiasi tvarkydama ir vertindama galiojančius teisės aktus. Žr. https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en.

¹⁷ Viešų konsultacijų rezultatai pateikiami Komisijos svetainėje adresu http://ec.europa.eu/growth/content/have-your-say-enforcement-intellectual-property-rights-0_de.

¹⁸ Žr. Pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnio 2 dalį.

¹⁹ Komisijos komunikatas „Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo tam tikrų aspektų taikymo gairės“, COM(2017) 708.

- reikalavimo, kad priemonės, procedūros ir teisių gynimo priemonės, be kita ko, turi būti „sąžiningos ir teisingos“ reikšmė;
- įrodymų, teisės į informaciją, teisės į laikinąsias ir prevencines priemones bei draudimų taisyklės;
- kompensacija už patirtą žalą (žalos atlyginimas);
- teisinių išlaidų kompensavimas.

Šiame dokumente taip pat pateikiamos gairės, kaip taikyti INTGD nustatytas priemones, kad būtų rasta teisinga įvairių pagrindinių teisių, kurios gali būti nagrinėjamos IN bylose, pusiausvyra, tuo pat metu išvengiant neproporcingų rezultatų ir piktnaudžiavimo procesu.

IN ginčų nagrinėjimas, ypač skaitmeniniame amžiuje, gali vykti tuo pačiu metu keliose valstybėse narėse. Pavyzdžiui, autorių teisių turėtojai, siekdami kovoti su neteisėtu internetiniu turiniu, gali tuo pačiu metu pateikti reikalavimus dėl to paties pažeidimo keliose valstybėse narėse. Pateikus prašymą dėl tos pačios teisių gynimo priemonės ir dėl to paties pažeidimo daugiau nei vienoje jurisdikcijoje, paprastai patiriamos didelės išlaidos ir ilgos procedūros, tačiau, ypač tais atvejais, kai nėra vienodo ES IN dokumento, ir dėl materialinės teisės skirtumų, išimtis ir apribojimai skirtingose valstybėse narėse gali būti taikomi skirtingai. INTGD taikymo gairėmis nesprenžiamos ir negali būti išspręstos visos šios srities problemos²⁰, tačiau padėdamos užtikrinti nuoseklesnę INTGD aiškinimą ir taikymą, gairės turėtų teisių turėtojams palengvinti **ginčų nagrinėjimą tarpvalstybiniu mastu**.

Šios gairės nedaro poveikio vykdymo užtikrinimo veiksams, kurių imtis Komisija galėtų apsvarstyti galimybę pagal SESV 258 straipsnį ir kurie neprieštaraus gairėse išdėstytam aiškinimui.

Tiek atliekant vertinimą, tiek viešas konsultacijas paaiškėjo, kad vienas iš svarbių suinteresuotiesiems subjektams rūpimų klausimų yra **tarpininkų**, visų pirma interneto tarpininkų, vaidmuo ir atsakomybė. Kaip paaiškinama gairėse, galimybė taikyti draudimą tarpininkui remiantis INTGD nepriklauso nuo tarpininko atsakomybės už nagrinėjamą (įtariamą) pažeidimą²¹. Iš tiesų, E. prekybos direktyva²² reglamentuoja sąlygas, kuriomis tam tikri interneto tarpininkai atleidžiami nuo atsakomybės. Nors 2016 m. komunikate dėl interneto platformų²³ Komisija laikėsi nuomonės, kad ši minėtoje direktyvoje numatyta sistema vis dar atitinka savo paskirtį, Komisija neseniai paskelbė konkrečias gaires²⁴, parengtas siekiant sujungti greitą ir veiksmingą neteisėto turinio internete, įskaitant IN pažeidžiantį turinį, nustatymą bei pašalinimą ir būtinas teises apsaugos priemones, pvz., vadinamąsias pranešimo ir veiksmų procedūras. Komisijos pasiūlyme dėl Direktyvos dėl autorių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje taip pat numatomos tam tikros konkrečios priemonės ir mechanizmai, siekiant sukurti sklandžiai veikiančią autorių teisių prekyvietę, ir pasiūlytos, visų pirma, tinkamos priemonės, kurių imtųsi tam tikri internetinių paslaugų

²⁰ Kaip paaiškinta INTGD 11 konstatuojamojoje dalyje, nesiekama sukurti suderintų teismų bendradarbiavimo, jurisdikcijos, sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo taisyklių ar nagrinėti taikytiną teisę, nes yra kitų ES teisės dokumentų, kurie bendrais principais reglamentuoja tokius klausimus ir iš esmės yra vienodai taikomi ir intelektinei nuosavybei.

²¹ Žr. gairių IV.1 skirsnį.

²² 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (OL L 178, 2000 7 17, p. 1).

²³ 2016 m. gegužės 25 d. komunikatas „Interneto platformos ir bendroji skaitmeninė rinka. Europos galimybės ir uždaviniai“, COM(2016) 288.

²⁴ 2017 m. rugsėjo 28 d. Komisijos komunikatas „Kova su neteisėtu turiniu internete. Siekis didinti interneto platformų atsakomybę“, COM(2017) 555.

teikėjai, kad bendradarbiaudami su teisių turėtojais užkirstų kelią autorių teisėmis saugomo turinio prieinamumui be tų teisių turėtojų sutikimo.

Tvirtesnės „IN gynimo žinių bendruomenės“ kūrimas. Teismo vykdymo gerinimas Europos Sąjungoje

Vertinimas parodė, kad daugelis teisių turėtojų skundėsi dėl sunkumų, susijusių su teise kreiptis į teismą, ilgai trunkančių ir brangiai kainuojančių procedūrų ir neaiškių rezultatų. Vertinimas taip pat parodė, kad, respondentų nuomone, trūksta skaidrumo ir nuspėjamumo teismo proceso vykdymo ir jo (tikėtinų) rezultatų srityje. Apskritai panašu, kad tokie veiksniai, kaip nacionalinių civilinės teisės tradicijų ir teismų praktikos skirtumai, vis dar trukdo plėtoti nuspėjamą ir nuoseklią INT gynimo sistemą ES.

Atsižvelgdama į tai, Komisija ne tik teikia INTGD taikymo gaires, bet ir **ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad, vadovaujantis INTGD, būtų užtikrintos veiksmingos ir nuspėjamos civilinėje teisėje numatytos teisių gynimo priemonės** kovojant su IN pažeidimais, ir remis šias pastangas. Iš tiesų, didesnis skaidrumas ir nuspėjamumas būtų labai naudingas, ypač MVĮ. Tai leistų joms lengviau pasiekti teisingumą ir padėtų skatinti prieinamų IN ginčų nagrinėjimo draudimo sistemų diegimą²⁵.

Pirmiausia Komisija glaudžiai bendradarbiaus su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, siekdama pirmiau nurodytas gaires, jei būtina ir tinkama, papildyti **tolesnėmis, kryptingesnėmis gairėmis**, siekiant paremti vienodą ir veiksmingą INT gynimą ES. Šiuo tikslu ji kartu su nacionaliniais ekspertais, įskaitant valstybių narių teisėjus, ir kitais suinteresuotaisiais subjektais nustatys kai kuriuos konkrečius klausimus ir problemines sritis, kuriose būtų naudinga parengti konkrečias gaires, grindžiamas geriausia patirtimi. Konkretus atvejis šiuo atžvilgiu galėtų būti žalos apskaičiavimas bei įrodymai, būtini siekiant kompensuoti žalą, patirtą dėl INT pažeidimų.

Komisija ketina paskelbti visas gaires dėl IN gynimo internete, be kita ko, portale „Jūsų Europa“²⁶, kad praktinė informacija apie teisminį IN teisių vykdymą ES būtų prieinama ne tik teisėjams ir praktikuojantiems teisininkams, bet ir visiems suinteresuotiesiems subjektams.

Be to, INTGD vertinimas parodė, kad siekiant efektyviai ir veiksmingai naudotis INTGD priemonėmis, procedūromis ir teisių gynimo priemonėmis, labai svarbu turėti **teisėjų, kurie specializuojasi INT ir visų pirma INT gynimo srityje**. Tokia specializacija gali būti labai naudinga, visų pirma sprendimai galėtų būti greitesni, veiksmingesni ir nuoseklesni, o tai lemtų didesnę teisinę tikrumą. Todėl Komisija ragina valstybes nares didinti tokią specializaciją.

Kitas aspektas, siekiant veiksmingiau ir nuosekliau ginti INT ES, yra **teisėjų mokymo** prieinamumas ir **geriausios patirties plėtojimas**. Siekdama paremti valstybių narių pastangas šioje srityje, Komisija dar aktyviau dirbs su stebėsenos centru, kad parengtų išsamią seminarų ir mokymų teisėjams mokymo programą. Tai turėtų paskatinti teisėjų, nagrinėjančių INT pažeidimus, tinklų kūrimą ir mokymosi praktiką. Atsižvelgiant į tai, trys tiksliniai seminarai yra numatyti 2018 m.

Galiausiai, **skaidrumas** sprendimų dėl INT gynimo srityje yra būtina sąlyga dalijimuisi žiniomis visoje bendrojoje rinkoje, didesniai nuspėjamumui ir tarpvalstybinėms IN specialistų diskusijoms. Tačiau iki šiol tik kelios valstybės narės paskelbė su IN susijusių

²⁵ Kaip paskelbė pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių iniciatyvoje (*Putting intellectual property at the service of SMEs to foster innovation and growth*, SWD(2016) 373, 2016 m. lapkričio 22 d.), Komisija imasi veiksmų skatindama diegti tokias IN draudimo sistemas Europoje, ypač siekiant padėti MVĮ.

²⁶ www.youreurope.be.

teismo praktiką specialiose svetainėse, o prieinamumo ir skelbimo taisyklės labai skiriasi. Todėl Komisija ragina valstybes narės **sistemiškai skelbti** teismo sprendimus bylose, susijusiose su INT pažeidimais, bent priimtus apeliacinių ir aukštesnių teismų²⁷. Savo ruožtu Komisija kartu su EUIPO ir stebėsenos centru toliau tobulins **teismų praktikos rinkinio duomenų bazę**, į kurią duomenis pradėjo rinkti EUIPO, kad ji taptų kuo išsamesnė ir patogesnė naudotojui.

Be veiksmingesnių teismo vykdomo sistemų, taip pat reikėtų apsvarstyti kitų **alternatyvaus ginčų sprendimo** (AGS) priemonių parengimą. AGS taikant tarpininkavimą ir arbitražą galėtų būti naudojamas kaip alternatyva IN gynimui. Nors vis dar retai naudojamas IN ginčams spręsti, AGS turi pranašumų (pavyzdžiui, tarpvalstybiniai klausimai gali būti sprendžiami paprasčiau, AGS gali būti greitesnis ir pigesnis nei ginčų nagrinėjimas teisme). Kartu su EUIPO Komisija šiuo metu vertina esamas AGS priemones ir iš esmės analizuoja, ar būtų naudinga prie EUIPO įsteigti tarpininkavimo centrą, kuris nagrinėtų prekių ženklų ir dizaino klausimus. Ji taip pat ketina bendradarbiauti su būsimu Bendru patentų teismu dėl tarpininkavimo ir arbitražo plėtojimo patentų bylose. Tai turėtų padėti išplėtoti ES IN tarpininkavimo ir arbitražo tinklą, kaip paskelbta pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių iniciatyvoje²⁸.

Siekdama toliau gerinti teismo vykdomo sistemą Europos Sąjungoje, Komisija:

- teikia gaires, kaip aiškinti ir taikyti pagrindines INT gynimo direktyvos (INTGD) nuostatas;
- bendradarbiaus su valstybių narių nacionaliniais ekspertais ir teisėjais, kad parengtų tolesnes, dar tikslingesnes gaires, kad remdamasi gerąja patirtimi, teiktų išsamesnes ir praktines rekomendacijas dėl konkrečių INTGD klausimų;
- pirmiau minėtas gaires ir geriausios patirties pavyzdžius skelbs internete, be kita ko, portale „Jūsų Europa“;
- ragina valstybes narės skatinti teisėjų specializaciją IN bei su IN gynimu susijusiais klausimais ir reguliariai skelbti teismo sprendimus, priimtus IN gynimo bylose;
- kartu su EUIPO imsis tolesnių veiksmų, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos plačiau naudoti alternatyvų ginčų sprendimą (AGS) IN ginčams spręsti, taip pat vertins esamas AGS priemones ir analizuos tarpininkavimo centro įsteigimo prie EUIPO naudą.

III. PRAMONĖS PASTANGŲ UŽKIRSTI KELIĄ IN PAŽEIDIMAMS IR KOVOTI SU JAIS STIPRINIMAS

Su IN pažeidimais turėtų kovoti visi subjektai, tiek viešojo, tiek privačiojo sektorių, pasinaudodami ne tik teisiniu vykdimu, bet visomis galimomis priemonėmis. Jau keletą metų Komisija bendradarbiauja su pramone, remdama ir skatindama pramonės veiksmus kovojant su IN pažeidimais. Taip siekiama užtikrinti **deramą** visų šalių, galinčių dalyvauti gaminant INT pažeidžiančius produktus ar turinį ir su jais susijusiuose sandoriuose, įskaitant tiekėjus, reklamos agentūras, mokėjimo paslaugų teikėjus ir pačius teisių turėtojus – **atidumą**.

²⁷ Tai turėtų būti daroma laikantis teisės aktų dėl asmens duomenų apsaugos. Kaip atskiras klausimas, valstybės narės taip pat turi laikytis INTGD 15 straipsnio, kuris sudaro galimybę teisminėms institucijoms nurodyti paskelbti teismo sprendimus, pareiškėjų prašymu ir pažeidėjų sąskaita.

²⁸ Žr. 26 išnašą.

Nepaisant nemažos pažangos, gali ir turėtų būti daugiau nuveikta siekiant sustabdyti IN pažeidžiančių prekių ir praktikos plitimą.

Visapusiškas pasinaudojimas savanoriškų susitarimų teikiamomis galimybėmis

Komisija ragina plėtoti daugiau suinteresuotųjų subjektų dialogų, siekiant skatinti veiksmingą pramonės partnerių bendradarbiavimą kovojant su IN pažeidimais ir skleisti geriausią pramonės patirtį. Pirmasis susitarimo memorandumas buvo sudarytas tarp teisių turėtojų ir interneto platformų 2011 m. ir atnaujintas 2016 m.²⁹ Jame numatytas bendradarbiavimas kovojant su prekyba suklastotomis prekėmis. Nuo to laiko galima pažymėti du tolesnius įvykius.

Pirma, įgyvendinant šį pirmąjį susitarimo memorandumą dėl klastojimo, siekiant įvertinti savanoriško susitarimo rezultatus ir nustatyti galimas toliau tobulintinas sritis, buvo pradėti naudoti **pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai**. Pirmojo stebėjimo ciklo rezultatai, grindžiami šiais pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais, rodo, kad **susitarimo memorandumas yra veiksmingas ir jau davė reikšmingų rezultatų**. Rezultatai rodo, kad savanoriškas bendradarbiavimas gali labai padėti pažaboti internetines klastotes ir gali pasiūlyti veiksmingų sprendimų. Įsigaliojus susitarimo memorandumui daug suklastotų gaminių pasiūlymų buvo pašalinti iš interneto platformų, daugiausia dėl aktyvių ir prevencinių priemonių. Tačiau, atsižvelgdama į tai, kad į bendrąją rinką patenka vis daugiau IN pažeidžiančių prekių, Komisija ragina visas pasirašiusias šalis ir naujus dalyvius dėti daugiau pastangų³⁰.

Antra, remiant Komisijai, suinteresuotieji subjektai baigia savo darbą, siekdami sudaryti **naują susitarimo memorandumą, kuriuo siekiama sustabdyti reklamą IN pažeidžiančiose interneto svetainėse**. Pajamos iš reklamos yra svarbus tokių svetainių pajamų šaltinis, ir priemonės, dėl kurių turi būti susitarta, turėtų padėti nutraukti šį svarbų IN pažeidėjų rėmimo šaltinį. Matydami bendrinio vardu tapusių prekių ženklų ir gerai žinomų mokėjimo paslaugų skelbimus IN pažeidžiančiose svetainėse, vartotojai gali manyti, kad svetainė, kurioje lankosi, prieigą prie turinio, prekių ar paslaugų teikia legaliai, kai iš tikrųjų taip nėra. Tai gali klaidinti vartotojus, mažinti jų pasitikėjimą, ir taip pakenkti prekės ženklo vertei.

Šiuo metu taip pat rengiamas susitarimo memorandumas, skirtas **transporto ir siuntimo pramonei**. Jo tikslas – neleisti šių įmonių paslaugomis pasinaudoti komercinio masto klastotojams, siekiantiems suklastotas prekes gabenti į ES. Tolesnis rengiamas susitarimo memorandumas turėtų apimti **mokėjimo paslaugų**, kurios dažnai yra labai svarbios IN pažeidžiantiems pasiūlymams internete, teikėjus.

Komisija pritaria, kad būtina toliau plėtoti šiuos savanoriškus susitarimus, visų pirma internetinėje aplinkoje, ir sieks užtikrinti, kad visos pasirašiusios šalys veiktų tinkamai ir visapusiškai laikydamosi ES teisės aktų apskritai, ir ypač SESV 101 ir 102 straipsnių. Ji taip pat sieks užtikrinti tinkamą įvairių susijusių šalių interesų pusiausvyrą ir kad vartotojų teisių būtų tinkamai paisoma. Be to, Komisija skatins aktyvų visų sektorių ir pramonės šakų dalyvavimą tokiuose susitarimuose.

²⁹ 2016 m. birželio 21 d. Susitarimo memorandumas dėl suklastotų prekių pardavimo internetu, paskelbta adresu <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/18023/attachments/1/translations>. Susitarimo memorandumas taikomas prekių ženklu, dizainui ir autorių teisėms.

³⁰ Išsamesnė informacija apie susitarimo memorandumo dėl klastojimo pirmojo stebėjimo ciklo rezultatus (įskaitant analizę naudojant pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius ir suinteresuotųjų subjektų tyrimo rezultatus) pateikiama Komisijos tarnybų darbiniam dokumente „Susitarimo memorandumo dėl suklastotų prekių pardavimo internetu veikimo apžvalga“, SWD(2017) 430, pridėtame prie šio komunikato.

Komisija mano, kad tokius susitarimo memorandumus reikėtų stebėti remiantis pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais. Ji reguliariai praneš apie šių susitarimų veiksmingumą, siekdama išskirti geriausią patirtį, nustatyti ateityje tobulintinas sritis ir įvertinti ES lygmens teisėkūros priemonių poreikį.

Tiekimo grandinių apsaugojimas nuo IN pažeidimų grėsmės

Kitoje veiklos srityje, kurioje dalyvauja Komisija, pramonė ir kiti partneriai, siekiama tiekimo grandines apsaugoti nuo klastojimo ir kitų IN pažeidimų grėsmės. Šioje srityje problemų taip pat daugėja. 2015 m. praktiniame seminare „Deramas atidumas ir tiekimo grandinės vientisumas, siekiant intelektinės nuosavybės apsaugos“³¹, padaryta išvada, kad įmonės vis dažniau susiduria su atvejais, kai suklastoti gaminiai (pavyzdžiui, suklastotos elektroninės dalys) įsiskverbia į jų tiekimo grandines. Taip iš esmės yra dėl to, kad tiekimo grandinės tampa vis sudėtingesnės, todėl įmonėms, ypač MVI, dažnai sunku stebėti jų tiekėjus ir subtiekejus. Be to, atsiradusios naujos technologijos ir internetas padėjo pažeidėjams pagerinti jų klastojimo techniką ir įsiskverbti į teisėtas tiekimo grandines. Esama geriausios patirties pavyzdžių tiekimo grandinės skaidrumo srityje (rizikos valdymas, įmonių socialinė atsakomybė). Tačiau jais nėra remiamasi nuolat, siekiant nustatyti IN pažeidimus ir su jais kovoti. Deramo atidumo stoka susilpnina tiekimo grandinės saugumą ir sudaro sąlygas patekti klastotėms, darančioms žalą įmonėms ir keliančioms pavojų piliečiams.

Komisijos nuomone, reikia skubiai dar labiau apsaugoti tiekimo grandines nuo klastočių. Tai gali būti daroma išbandant naujas priemones ir padedant kurti ir plėtoti geriausią patirtį.

Prekių atsekamumas sudaro tiekimo grandinės saugumo, vartotojų saugos ir produktų kokybės pagrindą. Todėl Komisija sieks stiprinti teisių turėtojų ir pagrindinių dalyvių, pavyzdžiui, standartizacijos organizacijų ir saugumo sprendimų teikėjų, bendradarbiavimą, kad sudarytų palankesnes sąlygas skleisti atsekamumo technologijas³² ir remtų naujų atsekamumo ir autentiškumo patvirtinimo sistemų, tokių kaip **blokų grandinės**, atsiradimą. Apskaitant turtą, sandorius ir dalyvius šios bendros skaitmeninės knygos suteikia vertingos informacijos apie gaminių kilmę ir istoriją, kad juos būtų galima lengviau atsekti ir patvirtinti jų autentiškumą. Todėl blokų grandinėmis grindžiami sprendimai gali padėti greitai aptikti suklastotas dalis arba gaminius, patekusius į teisėtas tiekimo grandines, taip pat galima prekių nukreipimą į neteisėtas prekyvietes³³. Vykdydama projektą #Blockchain4EU: blokų grandinės pramonės transformacijai (#Blockchain4EU: *Blockchain for Industrial Transformations*), Komisija analizuoja, kaip blokų grandinės gali būti naudojamos siekiant padidinti tiekimo grandinių skaidrumą ir geriau ginti intelektinės nuosavybės teises. Kartu su stebėsenos centru Komisija toliau analizuos ir išbandys (visų pirma per *Blockathon*) įvairius galimus blokų grandinės naudojimo būdus kovojant su klastotėmis ir nustatys galimas teises ir ekonomines kliūtis šios technologijos diegimui³⁴.

Be to, galima labiau didinti informuotumą ir plačiau skleisti gerą patirtį. Pramonė turėtų būti informuota apie būtinybę apsaugoti savo tiekimo grandines ir turėtų būti raginama imtis veiksmų siekiant geriau jas apsaugoti. **Tolesnis IN apsaugos įtraukimas į akreditavimo**

³¹ Praktinio seminaro vaizdo įrašas pateikiamas Komisijos svetainėje adresu

http://ec.europa.eu/growth/industry/intellectual-property/enforcement/index_en.htm.

³² Europos Komisijos Jungtinis tyrimų centras atliko išsamią autentiškumo patvirtinimo technologijų ir stebėjimo bei sekimo sistemų analizę, kuri buvo paskelbta 2016 m., ir pateikta adresu

<http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC104204/kjna28400enn.pdf>.

³³ Žinoma, su sąlyga, kad blokų grandinėmis grindžiamais sprendimais laikomasi taikomų teisės aktų, visų pirma susijusių su asmens duomenų apsauga.

³⁴ Be to, Komisija kartu su Europos Parlamentu sukurs „ES blokų grandinių stebėsenos centrą ir forumą“.

procesus galėtų tapti naudinga priemone šioje srityje. Pvz., 2017 m. gegužės 10 d. priimtas naujas ISO standartas dėl tvarių viešųjų pirkimų (ISO 20400), kuriame pirmą kartą pateikiama aiški nuoroda į priemones, skirtas kovoti su IN pažeidimais. Dabar Komisija sieks toliau skatinti taikyti šį standartą per informacinius renginius įmonėms³⁵ arba didesnius IN gynimo renginius³⁶.

Be to, Komisija taip pat nuodugniau išnagrinės, kaip IN apsaugos standartų laikymasis galėtų ateityje būti įtrauktas į „**įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo**“ statuso³⁷ suteikimo procesą. Įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo koncepcija grindžiama Pasaulio muitinių organizacijos (PMO) nustatyta muitinių ir įmonių partneryste. Įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statusą suteikia muitinės ir ekonominės veiklos vykdytojams jis suteikia tam tikrų pranašumų atliekant muitinės procedūras. Šį statusą gali įgyti visi tiekimo grandinės dalyviai, atitinkantys tam tikrus kokybės kriterijus, nustatytus ES muitinės taisyklėse, ir glaudžiai bendradarbiaujantys su muitine, siekdami užtikrinti tiekimo grandinės saugumą ir vientisumą. Kova su klastojimu šioje srityje galėtų dar labiau sustiprėti. Siekiant sustiprinti tiekimo grandinės saugumą, ekonominės veiklos vykdytojai yra skatinami rinktis patikimus partnerius, įdiegusius veiksmingas atitikties sistemas, pvz., įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo.

Galiausiai, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas **MVI**, kurios dažnai turi labai ribotas galimybes apsaugoti savo tiekimo grandines, **padėčiai**. EUIPO pradeda konkretų tyrimą šiuo klausimu, siekdama nustatyti geriausią patirtį ir pasiūlyti konkrečių sprendimų.

Komisija ragina pramonę imtis būtinų deramo atidumo veiksmų, siekiant kovoti su IN pažeidimais. Siekdama remti pramonės pastangas šioje srityje ir skatinti gerą patirtį, Komisija:

- toliau bendradarbiaus su suinteresuotaisiais subjektais, siekdama pagerinti ir išplėsti savanoriškus susitarimus kovoti su IN pažeidimais. Ji skatins specialius susitarimo memorandumus, kuriuose dalyvautų teisių turėtojai, interneto platformos, reklamos įmonės, siuntėjai ir mokėjimo paslaugų teikėjai;
- toliau stebės tokių susitarimo memorandumų veikimą ir veiksmingumą ir praneš apie jų rezultatus;
- toliau skatins deramą atidumą tiekimo grandinėse, tirs naujų technologijų, pvz., blokų grandinių, galimybes ir skatins taikyti esamus akreditavimo procesus, siekiant sukurti IN atitikties sistemas.

IV. KOVA SU INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS PAŽEIDIMAIS, STIPRINANT ADMINISTRACINĮ BENDRADARBIAVIMĄ

Šiuo metu yra labai daug informacijos apie suklastotų ir piratinių prekių vertę ir poveikį³⁸, nusikalstamų organizacijų kilmę ir maršrutus, kuriais jos šias prekes veža į Europos

³⁵ Pavyzdžiui, remiant INT pagalbos tarnyboms.

³⁶ ISO 20400 buvo nagrinėjamas IN gynimo aukščiausiojo lygio susitikime, kuris buvo surengtas 2017 m. birželio 23 d. Berlyne.

³⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-security/authorised-economic-operator-aeo_en.

³⁸ Žr. Europol/EUIPO, „Padėties ataskaita apie klastojimą ir piratavimą Europos Sąjungoje“ (*Situation Report on Counterfeiting and Piracy in the European Union*), 2017 m., adresu

Sąjungą³⁹. Surinkus didžiulį kiekį duomenų⁴⁰ jau nustatyti labiausiai nukentėję sektoriai, žinomi maršrutai, o įrodymai – neginčijami. Todėl atėjo laikas suvienyti jėgas Europos Sąjungoje ir sustiprinti kovą su IN pažeidimais prie jos sienų ir už jos ribų.

Siekdama sustiprinti pagarbą INT Europos Sąjungoje, Komisija stengsis **stiprinti visų susijusių institucijų bendradarbiavimą**. Pirma, ji ištirs, kaip ekonomikos ir prekybos kontrolės įstaigos, taip pat vartotojų apsaugos institucijos galėtų aktyviau dalyvauti kovoje su klastojimu ir piratavimu. Kai kuriose valstybėse narėse šios institucijos jau aktyviai dalyvauja šioje srityje, kitose – ne. Remdamasi esama kai kurių sričių ir valstybių narių gerąja patirtimi, Komisija aptars su valstybėmis narėmis, kaip užtikrinti tinkamą visų susijusių institucijų dalyvavimą. Pavyzdžiui, Komisija toliau skatins valstybių narių keitimąsi gerosios patirties pavyzdžiais žemės ūkio maisto produktų sektoriuje, visų pirma siekiant vykdyti geografinių nuorodų (GN) teisių kontrolę ir užtikrinimą, įskaitant tolesnį valstybių narių kontrolės struktūrų audito programos vykdymą.

Be to, kartu su EUIPO ir Europolu Komisija išanalizuos įvairias duomenų bazes, naudojamas kovojant su klastojimu, siekdama nustatyti duomenų spragas ir būdus, kaip būtų galima pagerinti susijusių institucijų keitimąsi duomenimis.

Kartu su EUIPO ir remdamasi surinktais įrodymais bei duomenimis, Komisija taip pat sieks bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, kad **toliau didintų visuomenės informuotumą** apie IN vaidmenį ir neigiamą INT pažeidimų poveikį.

Siekdama **kovoti su klastojimu ir piratavimu prie Sąjungos sienų**, Komisija toliau padės valstybėms narėms **mutinių vykdomo užtikrinimo** srityje. Šiuo metu ji vertina 2013–2017 m. įgyvendinto kovos su IN pažeidimais mutinės veiksmų plano rezultatus⁴¹. Ji pateiks šio vertinimo ataskaitą dar 2017 m. ir imsisi reikiamų tolesnių veiksmų, daugiausia dėmesio skirdama šiems prioritetiniams klausimams:

- vienodo INT gynimo pasienyje teisės aktų įgyvendinimo užtikrinimui visoje ES;
- mutinės bendradarbiavimo ir keitimosi informacija su policija ir kitomis vykdomo užtikrinimo institucijomis stiprinimui;
- rizikos valdymo priemonių, skirtų INT gynimui, kūrimui.

Be to, Komisija primena valstybių narių išipareigojimus perkelti į nacionalinę teisę naująsias ES taisykles, išdėstytas Prekių ženklų direktyvoje, įskaitant nuostatas, taikomas valstybės institucijoms. Šiomis taisyklėmis siekiama, be kita ko, sustabdyti suklastotų prekių, įskaitant vežamas tranzitu, srautą⁴².

Suklastoti gaminiai paprastai neatitinka ES gaminių teisės aktų ir gali kelti pavojų vartotojams. Kadangi šiame komunikate daugiausia dėmesio skiriama geresniam ES INT

https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/Situation%20Report%20EUIPO-Europol_en.pdf.

³⁹ Žr. EBPO/EUIPO, „Tikrųjų prekybos suklastotomis prekėmis maršrutų nustatymas“ (*Mapping the Real Routes of Trade in Fake Goods*), 2017 m. birželio mėn., paskelbta adresu

https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/Mapping_the_Real_Routes_of_Trade_in_Fake_Goods_en.pdf.

⁴⁰ Daugiau leidinių konkrečiais klausimais dėl IN ir pažeidimų galima rasti stebėsenos centro tinklalapyje <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>.

⁴¹ Tarybos rezoliucija dėl ES kovos su INT pažeidimais mutinės veiksmų plano (OL C 80, 2013 3 19, p. 1).

⁴² Žr. 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/2436 valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (OL L 336, 2015 12 23, p. 1).

teisės aktų vykdymo užtikrinimui, kitų ES gaminių teisės aktų vykdymo užtikrinimas bus nagrinėjamas būsime „Prekes reglamentuojančių dokumentų rinkinyje“, kaip paskelbta Bendrosios rinkos strategijoje.

Komisija:

- kartu su EUIPO užtikrins, kad susijusios ES vykdymo užtikrinimo institucijos turėtų priemones, kurios leistų bendradarbiauti kovojant su klastojimu ir piratavimu, be kita ko, vykdant geresnę rinkos priežiūrą;
- kartu su EUIPO dės daugiau pastangų, kad visuomenė būtų aktyviau informuojama apie pavojus, susijusius su IN pažeidimais;
- siūlys tikslingesnę paramą nacionalinėms muitinėms, remdamasi dabartinio muitinės veiksmų plano rezultatais, ir bendradarbiaus su Taryba siekdama naujo muitinės veiksmų plano 2018 m.

V. KOVA SU INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS PAŽEIDIMAIS VISAME PASAULYJE

Klastojimas ir piratavimas daugiausia yra pasaulinio masto problemos, kurias reikia spręsti pasauliniu mastu. Priemonės, kurių buvo imtasi Europos Sąjungoje, turi būti lydimos tarptautinių pastangų, siekiant užkirsti kelią IN pažeidimams visose pasaulio tiekimo grandinėse.

Komisija remia ES požiūrį į INT gynimą visame pasaulyje: dvišaliuose prekybos susitarimuose ir dialoguose INT klausimais su pagrindiniais prekybos partneriais ir daugiašaliu lygmeniu tarptautinėse organizacijose, kaip antai Pasaulinėje intelektinės nuosavybės organizacijoje (PINO), Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) TRIPS Taryboje ir EBPO, taip pat susijusiose įstaigose, tokiose kaip ICANN⁴³. Tikslas – sustiprinti ir standartizuoti IN gynimą tarptautiniu mastu ir didinti informuotumą apie klastojimo ir piratavimo žalą.

Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su EUIPO, pradeda įgyvendinti tris **IN techninio bendradarbiavimo programas** (priemonė „Intelektinė nuosavybė – tvaraus konkurencingumo pagrindas“) su Kinija, Pietryčių Azija ir Lotynų Amerika. Ši veikla paremta teigiama patirtimi, sukaupta vykdant ankstesnes bendradarbiavimo su Kinija ir ASEAN regionu programas. Šių trijų programų biudžetas 2017–2020 m. laikotarpiu sudarys 20 mln. EUR. Pagal šias programas bus remiamas veiksmingos IN apsaugos sistemos plėtojimas dalyvaujančiose šalyse, paremtas ES gerąja patirtimi, padėsiantis ES įmonėms apsaugoti jų IN teises šiose rinkose.

Įgyvendindama Intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir gynimo trečiojoje šalyse strategiją⁴⁴, Komisija paskelbs atnaujintą **INT apsaugos ir gynimo trečiojoje šalyse ataskaitą**. Ataskaitoje bus pateiktas naujų prioritetinių šalių sąrašas. Komisija aktyviau vykdys veiklą prioritetinėse šalyse ir sutelks išteklius nustatytose probleminėse srityse, įskaitant laisvosios prekybos zonas ir geografines nuorodas.

Bendradarbiaudama su EUIPO, Komisija parengs **IN rinkų stebėjimo sąrašą**. Stebėjimo sąrašė bus nustatytos internetinės ir fizinės rinkos už ES ribų, apie kurias pranešta, kad jos

⁴³ Interneto vardų ir numerių paskyrimo korporacija.

⁴⁴<https://euiipo.europa.eu/ohimportal/documents/11370/0/Report+on+the+protection+and+enforcement+of+intellectual+property+rights+in+third+countries>.

dalyvauja arba sudaro palankias sąlygas dalyvauti dideliuose intelektinės nuosavybės teisių pažeidimuose, ypač piratavimo ir klastojimo, susijusiuose su ES vartotojais. Galutinis šio darbo rezultatas bus daugiausia problemų keliančių rinkų sąrašas su jų pagrindinių savybių aprašymu. Komisija nurodys būtiną informaciją ir apsaugos priemones, susijusias su sąrašo turiniu ir tikslu. Komisija taip pat stebės priemones ir veiksmus, kurių dėl sąrašė išvardytų rinkų ėmėsi vietos valdžios institucijos, taip pat priemones ir veiksmus, kurių ekonominės veiklos vykdytojai ir rinkos savininkai ėmėsi siekdami užkirsti kelią IN pažeidimams.

Atsižvelgdama į tai, Komisija pradės viešas konsultacijas, kad surinktų informaciją apie šias rinkas. Atrenkant rinkas, kurios turi būti įtrauktos į sąrašą, bus naudojami duomenys, kuriuos patikrinti padėjo stebėsenos centras. Pirmąjį IN rinkų stebėjimo sąrašą ketinama paskelbti 2018 m. antrąjį pusmetį, o vėliau reguliariai atnaujinti.

Be to, Komisija toliau skatins naudotis internete pateikta informacija apie IN apsaugą, įskaitant kovos su klastojimu greitojo reagavimo žvalgybos sistemos duomenų bazę (ACRIS), kurioje renkama informacija apie IN pažeidimų atvejus, kurie daro neigiamą poveikį ES įmonėms ES nepriklausančiose šalyse. Kad internete pateikiama informacija taptų prieinamesnė ir patogesnė vartotojui, Komisija ketina sukurti portalą, kuriame sujungtų prieigos taškus į savo interneto svetaines ir duomenų bazines, susijusias su IN.

Siekdama suintensyvinti kovą su IN pažeidimais ES nepriklausančiose šalyse, Komisija:

- pirmąjį 2018 m. ketvirtį paskelbs naują intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir gynimo trečiojoje šalyse ataskaitą, įtraukdama į ją naujas sritis (t. y. laisvosios prekybos zonas, geografines nuorodas);**
- antrąjį 2018 m. pusmetį sukurs IN rinkų stebėjimo sąrašą, nustatydamas internetines ir fizines rinkas, kurios dalyvauja arba sudaro palankesnes sąlygas dalyvauti dideliuose INT pažeidimuose;**
- remdamasi metiniais darbo planais įgyvendins techninio bendradarbiavimo programas (priemonės „Intelektinė nuosavybė – tvaraus konkurencingumo pagrindas“ programos) su Kinija, Pietryčių Azija ir Lotynų Amerika.**

VI. IŠVADA

Šiame komunikate pristatomas išsamus priemonių ir veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti suderintą ir veiksmingą požiūrį visose ES politikos srityse, siekiant toliau stiprinti kovą su IN pažeidimais, rinkinys. Siekdama užtikrinti kuo didesnę matomumą, Komisija bendradarbiauja su EUIPO, kad informacija apie visas priemones ir veiksmus būtų pateikiama per vieną bendrą interneto portalą.

Klastojimo ir piratavimo mastas ir poveikis mūsų visuomenei reikalauja veiksmingo vykdymo užtikrinimo atsako, greitai ir koordinuotai reaguojant įvairiems tiek viešojo, tiek privačiojo sektorių dalyviams visais lygmenimis – nuo vietos iki pasaulinio.

Atsižvelgdama į tai, Komisija ragina visas šalis laikytis gairių, rekomendacijų ir imtis šiame komunikate išdėstytų veiksmų. Ji stebės daromą pažangą ir tuo remdamasi įvertins poreikį imtis tolesnių veiksmų.

Pagrindinių veiksmų apžvalga

VEIKSMAS	VYKDYTOJAI	TERMINAS
1. VEIKSMINGESNIO IR NUSPĖJAMO TEISMINIO VYKDYMO UŽTIKRINIMAS EUROPOS SĄJUNGOJE		
Gairės, kaip aiškinti ir taikyti pagrindines INT gynimo direktyvos (INTGD) nuostatas.	Komisija	Įvykdyta
Bendradarbiavimas su nacionaliniais ekspertais ir teisėjais siekiant parengti tolesnes, tikslingesnes gaires, grindžiamas gera patirtimi.	Komisija, valstybės narės, stebėsenos centras	iki 2019 m.
Minėtų gairių ir gerosios patirties pavyzdžių paskelbimas internete, be kita ko, per interneto portalą „Jūsų Europa“.	Komisija, stebėjimo centras	iki 2019 m.
Skatinti: - teisėjų specializaciją IN bei su IN gynimu susijusiais klausimais; - reguliarių teismo sprendimų, priimtų IN gynimo bylose, skelbimą.	Valstybės narės	–
Sudaryti palankesnes sąlygas plačiau naudoti alternatyvų ginčų sprendimą (AGS) IN ginčams spręsti, taip pat įvertinti esamas AGS priemones ir analizuoti tarpininkavimo centro įsteigimo prie EUIPO naudą.	Komisija, EUIPO	iki 2019 m.
2. PRAMONĖS PASTANGŲ UŽKIRSTI KELIĄ INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS PAŽEIDIMAMS IR KOVOTI SU JAIS STIPRINIMAS		
Pagerinti ir išplėsti savanoriškus susitarimus kovoti su IN pažeidimais, visų pirma sudarant specialius susitarimo memorandumus, kuriuose dalyvautų teisių turėtojai, interneto platformos, reklamos įmonės, siuntėjai ir mokėjimo paslaugų teikėjai. Skatinti šiuos susitarimo memorandumus; stebėti jų veikimą ir veiksmingumą, ir pranešti jų rezultatus.	Komisija, pramonė Komisija, stebėjimo centras	iki 2019 m. iki 2019 m.
Skatinti deramą atidumą tiekimo grandinėse, kovojant su IN pažeidimais, tirti naujų technologijų, pvz., blokų grandinių, galimybes ir skatinti taikyti esamus akreditavimo	Komisija, valstybės narės, EUIPO, stebėsenos centras	iki 2019 m.

procesus, siekiant sukurti IN atitikties sistemas.		
3. KOVA SU INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS PAŽEIDIMAIS, STIPRINANT ADMINISTRACINĮ BENDRADARBIAVIMĄ		
Dėti daugiau pastangų ir aktyviau informuoti visuomenę apie pavojus, susijusius su IN pažeidimais.	EUIPO	iki 2019 m.
Siūlyti tikslingesnę paramą nacionalinėms muitinėms, remiantis dabartinio muitinės veiksmų plano rezultatais, ir bendradarbiauti su Tarybai pirmininkaujančia valstybe, siekiant priimti naują muitinės veiksmų planą.	Komisija, Taryba	2018 m.
4. KOVA SU INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS PAŽEIDIMAIS VISAME PASAULYJE		
Paskelbti naują intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir gynimo trečiosiose šalyse ataskaitą, įtraukiant naujas prioritetines sritis (t. y. laisvosios prekybos zonas, geografines nuorodas).	Komisija	2018 m. pirmasis pusmetis
Sukurti IN rinkų stebėjimo sąrašą, nustatant internetines ir fizines rinkas, kurios dalyvauja arba sudaro palankias sąlygas dalyvauti dideliuose INT pažeidimuose.	Komisija	2018 m.
Remiantis metiniais darbo planais įgyvendinti techninio bendradarbiavimo programas (priemonės „Intelektinė nuosavybė – tvaraus konkurencingumo pagrindas“ programos) su Kinija, Pietryčių Azija ir Lotynų Amerika.	Komisija, stebėjimo centras	2018–2019 m.